

Наукова бібліотека
Одеського університету
ім. І. І. Мечникова

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ, МІСЦЕВОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ
ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА.

Видається з 1933 р. № 2 (1495), 7 СІЧНЯ 1983 РОКУ. Виходить щотижня. Ціна 2 коп.

Увага! Йде сесія.

Професорсько-викладацький колектив університету основним своїм завданням вважає підвищення рівня знань студентів шляхом інтенсифікації навчального процесу. Цій меті була підпорядкована вся організаційно-виховна робота ректорату, партійної, профспілкової та комсомольської організації. Посилена відповідальність за якість навчання несуть і студенти. Саме так має ставитися питання про обов'язок кожного студента в справі навчання перед Батьківщиною.

Складним виявився семестр нинішнього навчального року. Студенти II—IV курсів, а потім і I курсів у вересні—жовтні знаходились на сільгоспроботах. Добре попрацювали вони на ланах колгоспів та радгоспів області. Але при поверненні до навчання їх чекали певні труднощі, оскільки планування навчального процесу на факультетах було переглянуто, навчальний семестр був дещо скорочений. Внесено було корективи у графіки учбових занять та графіки міжсесійного контролю за самостійною роботою студентів.

Викладачі переглянули учбові програми з метою скорочення часу на опрацювання тем, в тому числі і на їх самостійне опрацювання. На всіх факультетах і кафедрах ця робота була проведена негайно. Перебудовувались доволі звичайно, і студентам. Обмеження в часі на аудиторну роботу поставило перед кожним вимогу приділяти більше уваги самостійній підготовці, а це означало підняти рівень самоорганізації, громадянської відповідальності.

Відповідально поставились до справи навчання, засвоєння знань у складних обставинах колективи історичного, хімічного факультетів. Вони показали непогану трудову дисципліну. Їх знання за результатами міжсесійного контролю задовольняють викладачів і керівництво факультету.

Інакше сталося на ряді

інших факультетів. Так, студенти філологічного факультету, які завжди визначались високою успішністю, в поточному семестрі показали значно нижчі свої можливості результати. Це сталося після 5 тижнів навчання студентів II—IV курсів, які минули після закінчення сільськогосподарських робіт.

В листопаді було зроблено підсумок засвоєння студентами навчальних програм. Студенти третіх курсів цих факультетів за даними міжсесійного контролю не змогли в повному об'ємі справитись із своїми завданнями. Їх успішність складає 44—45%, а на «добре» і «відмінно» засвоїли матеріал лише 3% студентів цих курсів. В тому, що сталося, є вина і груп контролю за якістю навчання при деканатах. Вони вчасно не звернули увагу на результати поточного контролю викладачів за самостійною роботою студентів, не вказали деканові, завідуючим кафедрами та кураторам на групи студентів, які «відзначились» низькою успішністю, слабкою трудовою дисципліною.

Сесія — важливий рубіж для студентів, який має, з одного боку, показати планування, організацію та забезпечення якостей учбових занять деканатами і кафедрами в цілому та окремими викладачами, з іншого боку — виявити індивідуальні якості кожного студента: першокурсник докаже, що ще раз право навчатися в університеті, студенти старших курсів засвідчать, що ступінь свого зростання в стінах вищого навчального закладу. Всі вони також мають скласти іспит на вміння самостійно оволодіти основами наукових дисциплін.

На факультетах і кафедрах укладено графіки консультацій, розклади іспитів та залків, які виносяться на сесію. З урахуванням

строків проведення сесій на вечірніх і заочних формах навчання планується робота бібліотек, читальних залів та кабінетів. До послуг студентів лабораторії та спеціалізовані аудиторії і кабінети, обладнані повним комплектом технічних засобів навчання, лабораторії з тренажними пристроями та контролюючими машинами.

Підготовча робота по забезпеченню самостійної роботи студентів має бути проведена на всіх факультетах. Необхідно особливу увагу приділити групам студентів і дисциплінам, які відзначились нестабільними показниками успішності в ході поточного контролю знань.

Слід організувати у таких групах обов'язкові для всіх студентів години самопідготовки під керівництвом викладачів та кураторів, залучити до цієї роботи комсомольський актив відмінників навчання.

Бібліотеки і кабінети кафедр мають врахувати потреби студентів у підручниках та інших навчальних посібниках і організувати на належному рівні інформаційну роботу й методичну допомогу у формі індивідуальних консультацій і шляхом кваліфікованого безперервного забезпечення самопідготовки студентів. Деканати і кафедри до початку залково-екзаменаційної сесії закінчують уточнення критеріїв оцінки знань, доводять до студентів основні положення про курсові іспити та залки.

Зимова екзаменаційна сесія повинна показати високий рівень організаційно-методичної роботи деканатів, кафедр і громадських організацій, вміння бачити перспективу своєї роботи, прогнозувати успішність, впливати на якість навчально-виховної діяльності.

В. ТОЦЬКИЙ,
проректор з учбово-організаційної роботи.
М. ПАЩЕНКО,
заст. начальника
учбового відділу.

ШКОЛА ІДЕОЛОГІЧНОГО АКТИВУ

Викладачі Одеського університету проводять в Іванівському районі активну і плідну шефську роботу.

Нещодавно у черговому занятті районної школи ідеологічного активу тут взяла участь доктор історичних на-

ук Д. М. Щербак та викладач В. І. Шамко. На пленарному засіданні в райцентрі, де зібралися керівники груп політінформаторів та пропагандистів, щоб визначити свої завдання в пропаганді рішень травневого і лис-

топадового (1982 р.) Пленумів ЦК КПРС, Д. М. Щербак прочитав лекцію про політичну систему радянського суспільства, а В. І. Шамко — про міжнародне становище СРСР. Вони взяли участь також у всіх трьох куштових нарадах агітаторів, політінформаторів і лекторів.

ОДУ — В КНИЗІ ПОШАНИ МІНІСТЕРСТВА

Колегія Міністерства вищої і середньої спеціальної освіти УРСР і Президія українського республіканського комітету профспілки працівників освіти, вищої школи і наукових закладів занесли в Книгу Пошани Міністерства:

ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. І. І. МЕЧНИКОВА

за досягнуті успіхи в 1982 році в соціалістичному змаганні, присвяченому 60-річчю утворення СРСР і за виконання планових завдань.

ПАРТИЙНЕ ЖИТТЯ

В ПАРТКОМІ ОДУ

На черговому засіданні партійного комітету університету було заслухано питання про виконання постанови парткому від 10 березня 1982 року «Про роботу кафедр загальної та морської геології, палеонтології і регіональної геології з ідейно-політичного виховання студентів у світлі вимог XXVI з'їзду КПРС і XXVI з'їзду Компартії України кафедрами фізичного факультету».

Відзначено, що в цій справі кафедри фізичного факультету провели певну роботу. Тут виробилась чітка система з ідейно-політичного виховання молоді, регулярно проводяться політичні інформації, заходи, спрямовані на зміцнення трудової дисципліни, принципів комуністичної моралі. Партбюро і рада факультету регулярно заслуховують звіти завідуючих кафедрами про те, як проводиться ідейно-виховна робота.

На кафедрі загальної фізики (зав. кафедрою професор Д. І. Поліщук) більшість кураторів проводять систематичну індивідуальну роботу з студентами, добре організована ГПП.

Разом з тим на засіданні парткому було звернуто увагу на серйозні недоліки у цій важливій справі. Не всі

кафедри при плануванні виховують загальноуніверситетський план, не завжди планів і робота відзначаються конкретністю. Кураторам варто частіше бувати на комсомольських зборах, студентських вечорах. Необхідно посилити контроль за роботою кураторів з боку партбюро. Більше уваги треба приділяти наочній агітації, критиці недоліків.

З цього питання партком ОДУ прийняв розгорнуту постанову з указанням строків та осіб, котрі відповідають за проведення заходів по ліквідації недоліків.

На засіданні парткому ОДУ було заслухано також питання про роботу партійних бюро філологічного і хімічного факультетів по підготовці і проведенню зимової екзаменаційної сесії. Особливу увагу звернено на ліквідацію академзаборгованостей за минулу сесію, створення необхідних умов для тих, хто екзаменується, на необхідність дотримуватись чіткості та оперативності в дні підготовки і проведення екзаменів.

ЄДИНИЙ ПОЛІТДЕНЬ

12 січня відбудеться черговий єдиний політдень. Рекомендовано провести його за темами:

«В єдності партії і народу — запорука незламної сили радянського суспільства».

«Підвищення трудової дисципліни — неодмінна умова виконання завдань XI п'ятиріччя».

ЗЛІТ БІЙЦІВ СБЗ

Традиційним став щорічний зліт бійців студентських загонів Одеського державного університету. Учасники зльоту — бійці, командири і комісари СБЗ, прийшли на своє свято з піднесеним настроєм. Адже соціалістичні зобов'язання об'єднаного студентського загону вузу з усіх показників виконані і перевищені. Обсяг освоєних капіталовкладень склав в 1982 році 2868,1 тис. крб. 13 об'єктів здані в експлуатацію зі студентським «Знаком якості». Бійцями СБЗ проведена велика громадсько-політична робота. За підсумками трудового семестру об'єднаний СБЗ нашого вузу посів II місце серед вузів міста. Це — гідний подарунок 60-річчю утворення СРСР.

істфак), боєць СБЗ Т. Корольова («Сплав-82»), завод «ЗОР», II курс, фізфак), комісар СБЗ Л. Скороход («Чайка», факультет РГФ), боєць студентського науково-дослідного загону «Іскра» І. Муленко, групкомсорг 7 групи I курсу мехмату Ф. Вайсблат. Ця група виступила з ініціативою: «Всією групою — в будзгані!».

З великою увагою учасники зльоту вислухали головного інженера обласного штабу будзгонів М. П. Поліщука.

Тов. Поліщук вручив університету Почесну грамоту від обкому ЛКСМУ України та облсофпрофу за ударну працю і активну громадсько-політичну роботу в трудовому семестрі-82.

Учасники зльоту запевнили обком комсомолу, ректорат, партком і комітет ЛКСМУ університету, що докладуть максимум зусиль, щоб добитися ще більших трудових успіхів в 1983 році.

Своїми спогадами, роздумами, досвідом, пропозиціями щодо поліпшення діяльності СБЗ в 1983 р. поділились і виступили: командир СБЗ А. Верховець («Атланти-82», юрфак), боєць СБЗ В. Приймак («Резонанс-82»,

ГРУПА оптимального управління (III курс механіко-математичного факультету) пройшла атестацію і після неї посправжньому взялася за підготовку до екзаменів. Політсектор Ірина Головань, редактор факультетської стіннівки «Радянський математик» Олена Чепурна, академсектор Олена Назаренко не тільки чудово склали всі предмети під час атестації — і теорію вірогідності, й іноземну мову, методи наближення та філософію, — але й допомагають багатьом товаришам як найкраще зустріти зимову сесію. В групі тепер багато хорошистів. Саме тому із п'яти груп-прикладників на курсі наша йде попереду.

Основна частина колективу — активна, гаряча в багатьох справах: в студії плакатистів при ГПП, в цікавій естетичній грі на факультеті «Алло, ми шукаємо таланти!», в читанні лекцій в підшефній школі № 16, в суботниках, в комсомольських зборах, в колгоспі, в студентському будзагоні; коли педагог загін допомагає у школі «своєму» класу готуватися до піонерського збору, присвяченого дружбі народів; в диспутах над книгою про Ейнштейна, Галілея, про кібернетику тощо. Чим це можна пояснити? Чи тільки бажанням бути першими в соціалістичному змаганні за чудово успішність? Чи просто хочемо стати інтелекту-

лами, щоб все на світі робити лише програмно — мов обчислювальна машина? Звичайно ж — ні!

З багатьох наших пристрасних розмов — на перерві, в гуртожитку, в бібліоте-

Творча напруга

ці, на семінарі, в культпоході, — я прийшла до висновку, що юнаки і дівчата прагнуть значнішого: навчатись, розвивати себе не для того, щоб перемудрити ті чи інші обставини, а навпаки — щоб розумно управляти ними, постійно творчо дерзати...

Я з радістю відзначаю, що наші юнаки і студенти, в майбутньому математики, жадають багато і корисно щось знати. Те, що Хлебников говорив про поетів, ще в більшій мірі стосується математиків: «Поет — це мандрівник. Він повинен побувати там, де ще ніхто не був». Кожний фахівець, отже, — одnorазово, і творець, а не безкрилий консультант чи інформатор.

Приблизно такий, пристрасний, чий як ми кажемо між собою — «спіральний», настрій панує в нашій гру-

пі, розбухує, веде нас, підштовхує ставати на рівні з часом. І в навчанні і в громадській роботі. Особливо хочеться відзначити найзапальніших активістів: комсорга Вікторію Павлову, профорга Наташу Лушпай, політсектора Ірину Головань, культсектора Галину Гаркушу, академсектора Олену Назаренко, сектора курсових стіннівок Світлану Бершадську, активіста педзагону Лілю Урсуленко... А, от хлопці, на жаль, (яких у нас, до речі, лише четверо, а в групі аж 27 осіб) дещо відстають від дівчат в своїй комсомольській заповзятливості і боєвості, декому і в навчанні варто підтягнутись. І негайно.

Але в цілому колектив наш посправжньому відноситься до своїх обов'язків, багато працює, думає, творить, серйозно зустрічаючи всі труднощі чергової сесії. В цьому нам чимало допомагали і допомагають деканат, куратор групи — ст. викладач кафедри оптимального управління Н. А. Смірнова, завідуючий цією ж кафедрою професор В. С. Плотников та інші.

І вся наша юнацька напруга віддається загальній справі дорогої Батьківщини.

О. АВДЕЄНКО,
студентка групи
оптимального
управління, III курс
мехмату, староста групи.

Нові спецкурси на факультеті РГФ

У підготовці висококваліфікованих філологів — викладачів іноземної мови важливу роль відіграють спецкурси, які читаються на старших курсах факультету РГФ. Кафедри факультету надають велику увагу оновленню спецкурсів, залучаючи до їх читання професорів і доцентів.

В цьому учбовому році під керівництвом доктора філологічних наук професора В. А. Кухаренко на кафедрі лексикології і стилістики англійської мови підготовлено новий спецкурс «Основи семантичних досліджень», який включає три розділи — семантику слова, синтаксису і тексту. Читають цей спецкурс доценти кафедри Л. Л. Ємельянова, К. Б. Зайцева і К. А. Горшкова. Новий спецкурс відображає основну проблематику кафедри і містить в собі результати досліджень членів кафедри, які основані на новітніх досягненнях радянської і зарубіжної лінгвістики.

Новий спецкурс вводиться на кафедрі німецької філології. Він читається доктором філологічних наук професором С. Д. Бересневим. Спецкурс присвячений проблемам прикладної лінгвістики і базується на теорії інформації і теорії вірогідності. В ньому відображуються основні направлення сучасної статистичної лексикографії і можливості їх застосування в практиці навчання іноземної мови.

Безпосередньо пов'язаний з майбутньою викладацькою роботою спецкурс «Методи вивчення іноземної мови: проблеми теорії і практики». Автор і виконавець — кандидат педагогічних наук доцент В. Л. Скалкін.

Студенти цікавляться запропонованими спецкурсами, в рамках їх проблематики обираються теми курсових і дипломних робіт.

Д. МАЛЯВІН,
заступник декана
факультету РГФ.

Колективна творчість фізиків

Складність і велика кількість проблем сучасної науки привели до того, що зараз наукова робота ведеться не окремими людьми, а цілими колективами вчених. Тому студентам необхідно прищеплювати навички самостійної роботи в складі колективу. З цією метою на фізичному факультеті створені перші в Одесі студентські науково-дослідні загони (СНДЗ). Ці загони розробляють конкретні завдання за господарською тематикою. Завдяки розподілу праці і вузькій спеціалізації студенти не витрачають багато часу на роботу в СНДЗ, і це дозволяє сполучати її з нормальною повсякденною роботою.

Науковий загін наділений значною адміністративною самостійністю. Студенти самі вирішують свої внутрішні проблеми. Науковий керівник — не куратор, а консультант в проведенні наукового пошуку.

На жаль, ще не на всіх кафедрах є можливість створювати подібні загони. Сьогодні значно простіше організувати їх при тих кафедрах, де займаються експериментальною фізикою. І наявних знань для дружокурника недостатньо, щоб повністю вирішувати ті проблеми, котрими займається кафедра теоретичної фізики. Адже робота теоретика в значній мірі більш індивідуальна, ніж робота експериментатора. З іншого боку, досвід останніх років показав, що гурток, як форма захоплення студентів до наукової роботи, не оправдує себе. Необхідно шукати нові, продуктивні форми цієї роботи. Це може бути написання рефератів на мало вивчену тему з можливим їх захистом пізніше, що виробляє у студента самостійність наукового мислення.

Сьогодні на фізичному факультеті працюють два СНДЗ: при кафедрі фізичної електроніки — загін «Електрон», при кафедрі теплофізики — «Теплофізик». Ці загони ще молоді, працюють по одному року. Але в них досить значне майбутнє. Незабаром будуть створені ще два наукові загони — при кафедрах зага-

льної та експериментальної фізики.

Загін «Теплофізик» (командир — Ю. Міхель, студент III курсу, комісар — Ю. Мозилев, студент IV курсу) розподілений на чотири групи. Кожна група має свою наукову тему і працює над нею. Одна вивчає фізичні процеси при інгібуванні варіння суміші вугільного пилу та метану в повітрі. Вивчення даної проблеми має важливе значення для запобігання вибухів в вугільних шахтах. Інша вивчає утворення і зникнення пливков нафтопродуктів на поверхні води, що дозволить швидко ліквідувати нафтові плями на поверхні води, які виникають при аваріях танкерів і ведуть до забруднення морів та океанів. В загоні вивчаються також проблеми візуалізації диму в замкнених приміщеннях та інші фізичні процеси.

Загін «Електрон» (командир — співробітник кафедри фізичної електроніки В. А. Яльтшуль, комісар В. Кудашов, студент III курсу) вивчає фізичну природу впливу випромінювань на кров, ведуться дослідження з діагностики рослин методом їх просвічування. Ця тема являється важливим вкладом студентів ОДУ в Продовольчу програму.

На фізичному факультеті успішно проходить перебудова всієї організації наукової роботи студентів під девізом: «XI п'ятиріччя — ударну працю, знання, ініціативу та творчість молодих!». Створення подібних загонів можливе і необхідне (адже час і наука неухильно йдуть вперед!) також на хімічному, біологічному, механіко-математичному факультетах. Потрібно активніше використовувати творчі колективні принципи в організації різних видів трудової та наукової діяльності науковою молоді.

С. НЕГРЕСКУЛ,
І. ФУРГЕЛЬ,
студенти III курсу
фізфаку, група
теплофізики.

Наукова бібліотека ОДУ. Читальний зал. Іде підготовка до екзаменів.

Фото А. Іванова.

І НАМ ЇХ ДОЛАТИ!..

Зараз в другій групі істориків-першокурсників приємна метушня: складаються заліки, а незабаром — і екзамени. Перша в нашому житті вузька сесія! Хіба можна бути спокійним? І радіємо водночас: хочеться випробувати нелегкий рубіж, подолати його і далі йти — в навчанні, в науці, в багатогранному житті, яке щодня ставить нові й нові проблеми. І вирішувати їх одному, без колективу важко.

Наша група ще тільки складається, але загальний психологічний контур потроху стає все чіткішим. Відчувається, що колектив може стати дружним, бойовим, завзятим. Що кожний вболіватиме за свою і загальну справу.

Після першої, не зовсім вдалої для нас атестації юнаки і дівчата зрозуміли: працювати треба активніше. А перед Новим роком ми

провели в групі декаду успішності, що показала певне зростання наших зусиль, можливостей.

І вже перші екзаменаційні кроки виявляють, що попереду в групі його йтимуть комсомольці Наташа Каргопольцева, Юрій Тарасенко, Сергій Мариняко (наш чудовий політсектор), Ігор Черний (староста), Євгеній Поздняков (профорг) та багато інших. Але тут же виникає і протилежний полюс: відстаючи, яким доведеться добряче взятись до діла, щоб не пасти задніх, не підводити колективу. Серед них В. Землянський та О. Беспалова. А нещодавно на УВК довелось проробляти за пропуски заняття байдужих, очевидно, до навчання студентів Пандула, Герасименко та інших. Може, це наслідки важкого процесу адаптації, і студенти ще вирівняються,

стануть гордістю групи, але поки що доводиться підказувати їм: не марнуйте часу, друзі, — ви прийшли в університет.

Наука, наука і ще раз наука! Нам, історикам, є що робити в ній. Як радієш, читаючи про нові розкопки і реставрацію, наприклад, стародавніх міст — Вавілона, Києва, чи мезолітичного поселення Мезину. А історія нашої героїчної сучасності... Історія партії, комсомолу, науки, культури? Аж паморочиться в голові, коли думаєш про ці вершини, яскраво сяючі вдалині. І нам їх долати — молодим, мужнім, завзятим студентам Одеського державного університету!

Е. ЩЕГЛОВ,
студент 2 групи
I курсу істфаку,
член КПРС.

ПІДСУМКИ ТА УРОКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

«Педагогічна практика відкрила нову сторінку в моєму житті», — так у звіті про педпрактику написала студентка V курсу фізичного факультету К. Діброва.

І, дійсно, педагогічна практика — надзвичайне явище для студента. Це не значить, що за вісім тижнів роботи в школі студенти оволоділи всім арсеналом знань, вмінь, навичок, необхідних вчителю. Але безперечно одне: вони відчули «смак» до педагогічної праці і вже зараз можуть критично осмислити і оцінити як досягнення, так і недоліки своїх перших практичних кроків у школі.

Педагогічна практика явилась перевіркою всієї попередньої підготовки студентів: теоретичної і методичної, практичної і моральної. Вона сприяла поєднанню теоретичних знань студентів з практикою.

В нинішньому учбовому році наша практика проводилась в 12 середніх загально-освітніх школах, в професійно-технічному училищі № 8, в технікумі вимірювань, в медичному, технологічному, холодильній промисловості інститутах та вищому інженерному морському училищі. В педпрактиці взяли участь 98 студентів. Абсолютна їх більшість серйозно і добросовісно віднеслась до своїх обов'язків, що дозволило їм провести значно більше, ніж було заплановано, уроків, причому — на високому рівні. Так, при нормі 14 залікових уроків І. Шаповалов провів 46 уроків, В. Вітрогон — 31, С. Глузман — 30, А. Сайко — 35, Т. Тернова — 27, П. Жаркова — 31, С. Черненко та С. Бучко — по 25 уроків і т. д.

На уроках студенти проявляли творчий підхід до тематичного матеріалу, широко використовували додаткову літературу з фізики і методику викладання фізики, застосовували найраціональніші засоби вивчення, контролю і закріплення знань.

На високому науковому рівні проводились заняття студентами-практикантами і в вищих учбових закладах. Працюючи на посаді асистентів, вони проводили практичні (вирішення фізичних задач) і лабораторні (фізичний практикум) заняття, проявили себе грамотними

спеціалістами, добре підготовленими до викладацької роботи в вищій школі.

Використання активних форм навчання і виховання на уроках принесло значні успіхи таким студентам-практикантам як: А. Сайко, Л. Литвинчук, Т. Тернова, (СШ № 9); В. Євсєнєва, Л. Багола (СШ № 16); С. Черненко, В. Осипов, Т. Жаркова, С. Бучко (СШ № 35); С. Глузман, І. Митрофанова, І. Шаповалов (СШ № 36); А. Лисєнєва, Є. Хілінська (СШ № 37); Ю. Табачник, Ю. Муштан (СШ № 43); Ю. Заворотній, Л. Маде, Є. Тимошенко (СШ № 51) та інші; К. Діброва, С. Роландо (технікум вимірювань); В. Міхо (вище морехідне училище); А. Чепок, Н. Журавленко (інститут холодильної промисловості); В. Алексєєв, А. Кондрашов, А. Епштейн (медичний інститут).

В результаті 72 студенти одержали з педпрактики вищий бал. Це говорить про високий рівень свідомості випускників нашого університету.

Істинне відношення людини до своєї професії складається в процесі роботи. Не всі приходять в школу за покликанням, а добре працюють багато з них. Це, очевидно, мужні люди. Вони усвідомили значимість і необхідність своєї праці, полюбили її, і тому дерзають на повну силу.

Школа — оазис молодості. Вона навчає істинному оптимізму, допомагає зберегати довгі роки юнацький запал душі.

Хай вчительський труд, якому ви присвятите себе після закінчення університету, зробить вас по-справжньому щасливим!

Л. ОСАДЧУК,
доцент, керівник педагогічної практики фізичного факультету.

ЧУДОВИЙ АКТИВ

Наша академічна група алгебри (IV курс, механіко-математичний факультет) підійшла до екзаменаційної сесії з добрими показниками в навчанні, в науковій, комсомольській та громадській роботі. Ми намагаємося робити змістовними політгодини, в чому нам багато допомагає куратор доцент Ф. Б. Ковальчик, Фелікса Бернандівна нерідко проводить з нами кафедральні дні, на яких групі науковці зачитують самостійні доповіді про видатних вчених-алгебраїстів. Значна частина студентів активно включається в роботу університетського інтерклубу. Серед них: президент його С. Петрусєнко, віце-президент С. Прихода, зав. відділом преси О. Петрова, О. Погорєлова, А. Гнатюк, Л. Ярмалюк та інші.

Хочеться відзначити подвиги навчання і громадську роботу нашого прекрасного комсорга Сергія Драгонока. Не маючи зовсім зору, він встигає відмінно навчатися, бути завзятим комсомольцем-корчагінцем,

прекрасним товаришем і ватажком всієї групи.

А маючи такий чудовий комсомольський актив, група добре працює, готується до екзаменів. Це показує задача перших заліків і загальний оптимістичний настрій наших студентів.

А. ГІНДІС,
студент IV курсу механіко-математичного факультету, група алгебри.

На честь 60-річчя ювілею СРСР на кафедрі іноземних мов були проведені конференції, вечори на німецькій, англійській, французькій мовах, в яких активну участь взяли студенти юридичного, історичного, філологічного

та інших факультетів.

На знімку: учасники конференції на англійській мові «Союз нерушимий республік свободних» — студенти III курсу юридичного факультету.

прекрасно розуміли один одного. Тому обійшлися без перекладача.

Л. ГОНЧАРЕНКО,
I курс, філфак.

Цікаво пройшли політзаняття на II курсі історичного факультету. З інформаціями про міжнародні події виступили студенти Є. Білу-

СЛУХАЧІ ІНФОРМУЮТЬ

Відбулось чергове засідання гуртка російської прози, яким керує декан філологічного факультету А. О. Слюсар.

З доповіддю «Погляд на російську літературу 1847 року» виступила студентка III курсу Наташа Мілютіна. Проблема, поставлена в доповіді, зацікавила всіх гуртківців. Гостру полеміку викликало відношення Белінського до концепції особистості романтичного героя в творах Герцена і Гончарова.

Т. ЗАГОРУЙКО,
студентка III курсу філфаку.

Багато студентів-першокурсників провели екскурсію по революційних місцях міста-героя Одеси. Ми побували біля Потьомкінських сходів, на площі ім. 1905 року та на площі ім. Жовтневої революції. Досвідчений екскурсовод цікаво розповів про бойові, революційні і трудові традиції трудівників Одеси.

Д. ДАВИДЕНКО,
студентка I курсу філфаку.

Зустріч з кубинськими студентами, що відбулась у нас на факультеті, вилілася в яскраву демонстрацію дружби.

Юнаки і дівчата острова Свободи розповіли нам про свою батьківщину — першу соціалістичну державу на американському континенті. Вони поділилися враженнями про нашу країну, про Одесу.

В цей вечір звучали кубинські і радянські пісні. Всі

та О. Максимочкіна, а також член лекторського групи факультету А. Гілко. Він проаналізував еволюцію зовнішньої політики США і дав характеристику відношення між СРСР та США на сучасному етапі.

Ю. ЧЕРНІЄНКО,
студент II курсу історичного факультету, староста ШМЖ.

Відроджувати хороші традиції ніколи не пізно. Ми вирішили відновити студентський театр мініатюр. За справу гаряче взялись випускники 1974 року І. Шевченко і Є. Черноіваненко. Почались перші репетиції.

О. ЦЕРКАНЮК,
студент філфаку.

Вперше на мехматі пройшов I тур «Великої гри» під девізом «Алло, ми шукаємо таланти!». Із шести команд три вийшли в заключний другий тур. Ця гра, сполучаючи в собі КВВ і художню самодіяльність, дозволяє змагатися на сцені в умінні співати, танцювати, жартувати, пародіювати. Подібні вечори відпочинку стають однією із активних різноманітних форм культмасової роботи комітету комсомолу механіко-математичного факультету.

О. ЄРЬОМІН,
студент мехмату.

ЗМІСТОВНЕ ЗАНЯТТЯ

Останнє заняття школи молодого журналіста проходило у формі практичного заняття. Ректор Одеського університету робкорів М. С. Едельман давав оцінку змістам інформацій, написаним слухачами школи. Різноманітними були теми заміток: і про роботу наукових студентських гуртків, і про цікаві політінформації, захоплюючі екскурсії, про зустрічі з іноземними студентами та багато інших подій із бурхливого студентського життя. Не одинаковими виявились роботи щодо якості написання: одні — кращі, інші — слабкіші. В багатьох були помилки, неув'язки. Інакше і не могло бути, адже це перші кроки юнаків і дівчат в журналістській справі.

Після розгляду домашніх завдань Михайло Семенович перейшов до нової складнішої теми, розповівши про репортаж — з живим динамічним сюжетом, котрий розкриває якусь громадську подію, в якій автор був особистим учасником. Ця лекція була також вислухана з величезним інтересом.

Слухачі одержали нові завдання: написати кореспонденції, які розглядатимуться 4 лютого 1983 року, тобто на наступному занятті ШМЖ.

Оголошення

11 січня відбудуться додаткові заняття методологічних і теоретичних семінарів за темою: «60-річчя СРСР — торжество лєнінської національної політики», а 18 січня — з учбової програми.

ПРОРОЧИЙ ДАР МИСТЕЦТВА

Дріб'язкова людина, пошляк і зловбий заздрісник Грушницький говорить «герою нашого часу» Печоріну: «Коли ви мене не вб'єте, я вас заріжу вночі з-за рогу. Нам на землі обом немає місця». Тільки-но він зробив замахи на життя Печоріна, саме так — зробив підлий замахи, інакше не назвеш вчинок його секунданта, що, готуючи зброю, вклали кулю лише в один пістолет — Грушницькому. Печорін, як і його дворець Лермонтов, — розумна, прониклива й волюва людина. Він розкривав підступну змову своїх ворогів і вбивав Грушницького.

27 липня 1841 року біля підніжжя гори Маншук у Пятигорську поет зійшовся у двобою з відставним майором Мартиновим, в якому сучасники слідом за Лермонтовим виразно бачили риси Грушницького. В дуелі була обумовлена смерть одного з противників. Михайло Юр'євич попередив, що стрілятиме в повітря. На місці дуелі Лермонтов був веселим, жартував. Звичайно, він думав, що запальний, але відхідливий, самозакоханий, але слабохарактерний Мартинов, у недавньому приятель і товариш по чарці, не має ніяких причин жадати йому смерті, тим більше стріляти в нього. Невже дружнє піддрознювання може стати приводом для смертельної образи?

Поет забув, що за спиною Мартинова цар, про ненависть якого до поета відомо всім. А царська винагорода спокуслива. Поет не думав, що перед ним по суті не Мартинов — це Грушницький, дріб'язкова людина, пошляк і зловбий заздрісник, для якого і з Печоріним, і з його творцем «на землі обом немає місця».

І от Лермонтов стріляє в повітря. І Мартинов-Грушницький переступає бар'єр, робить три кроки вперед і в упор розстрілює поета.

Художник був правий. Людина помилилася. Ця помилка коштувала Лермонтову життя.

Коли у 1824 році віденські газети сповістили, що композитор Антоніо Сальєрі на смертельній постелі признався, що отруїв Моцарта, ні музиканти, ні історики, ні любителі музики не повірили йому. Хоча європейська преса в ті часи ще не вийшла з отрочого віку, її правдолюбство вже ні в чому не поступалося перед правдолюбством барона Мюнхаузена.

Але Пушкін зацікавився повідомленням. В одному з своїх зошитів він робить запис: «На першій виставі «Дон-Жуана», коли весь театр, повний здивованих знавців, безмовно тїшився гармонією Моцарта, — почувся свист, всі повернулися, здивовані й обурені, і знаменитий Сальєрі вийшов із залу — розлючений, змуче-

ний, заздрістю. Сальєрі вмер вісім років тому. Деякі німецькі журнали говорили, що на смертельній постелі він нібито визнав свою вину у жахливому злочині — в отруєнні великого Моцарта. Заздрісник, який освислав Дон-Жуана, був здатний отруїти його творця».

26 жовтня в Болдіно Пушкін закінчив маленьку трагедію «Моцарт і Сальєрі». Велимишановний маєстро відтворений письменником не просто як заздрісник, що гавкає на велике, як моська на слона. Ні, Сальєрі перший висловлює захоплення переможним генієм Моцарта. Більш того — він сам талант: Моцарт зараховує його до одного з собою розряду жерців божественної краси.

Але дика заздрість гнітить душу Сальєрі. Він «перевірив алгеброю гармонію». Він вивчив закони музичного мистецтва; він живе лише для творчості: скупо, тьмяно, суворо, — і от приходить муж, навіть не муж — юнак, безтурботний, захопаний і легконогий, який творить, мов птах співає, не звертаючи уваги на вічні закони; він переінакшує, творить їх, ніколи не спускаючись до ремесла, але сходячи з однієї вершини творчої праці на іншу.

Отже, на шляху ремісника, нехай талановитого ремісника, — геній милістю божею.

Пушкінський Сальєрі повинен кинути отруту в склянку Моцарта.

За сумісним обідом у трактирі «Золотий лев» пушкінський Сальєрі кидає отруту в склянку Моцарта.

Та хто повірить газеті, хто повірить письменникові, що, як відомо, не може обійтися без вигадки? Ось чому всі видання трагедії супроводжуються докладними, академічними примітками, де докладно, академічно роз'яснюється, що визнання Сальєрі — газетне або передсмертне марення.

Але якось напередодні другої світової війни австрійський історик музики Гвідо Адлер в архіві віденського архієпископа виявляє і списує сповідь композитора Антоніо Сальєрі, за всіма правилами оформлену і засвідчену його духівником. Вмираючи, знаменитий Сальєрі вельми ясно і точно розповів, як, коли і за яких обставин отруїв творця «Весілля Фігаро», «Дон-Жуана» і «Чарівної флейти».

Художник виявився правим.

Сучасники і мистецтвознавці помилилися. Великий провокатор Хуліо Хуреніто, героєм однойменного роману Іллі Еренбурга, пропонує містеру Кулю, капіталістові, який спекулює знаряддями смерті, купити його винахід: чудову бомбу, що замість сотні може порішити відразу сотні тисяч людей.

Але містер Куль робить великий бізнес із традиційними засобами вбивства, нові ж завжди вимагають великих виробничих витрат. Містер Куль ховає винахід, великого провокатора в сейф: він розраховує вибухнути ядерну бомбу в майбутньому на японцях.

Роман Еренбурга було надруковано у 1921 році. Через кілька років Альберта Ейнштейна спитали, чи можна використати гігантську енергію атомного ядра для створення зброї масового знищення. Ні, відповів батько сучасної фізики, ніколи.

6 серпня 1945 року атомна бомба вибухнула над японським містом Хіросіма, знищивши три чверті жителів.

Художник провидив жахливу правду. Ейнштейн помилувався. Отже, письменники, самі того не знаючи, виявилися ясновидцями. Чому? Чи не завдяки таланту? Що ж, це пояснення просте й зрозуміле, але таке ж переконливе, як відповідь на запитання: чому тіла притягуються одне до одного? — тому, що є на світі закон всесвітнього тяжіння.

А справа в тому, що пророчий дар дано не художникові, а мистецтву. Це дарунок, який воно одержало на день свого народження.

Давно, в одній з печер Піренеїв первісний художник серед зображень тварин, на яких полювали його одноплемінники, намалював руку. Це перше зображення виділило людину з царства звірів. Відрізняючи її, художник сприяв пробудженню в людей почуття спільності, колективізму. Кінець кінцем первісний художник служив вихованню людяності.

Він малював, а поряд знахарка лікувала на нозі молодого мисливця рану, зроблену іклами вепра — лікувала, проникаючи на дотик в таємниці людського тіла. Трохи далі старий, що вже давно не кидав списа, вчив юнаків добувати вогонь — пізнавати приховану в камінні таємницю природи. Ще далі троє чоловіків виготовляли вістря для списів — пізнавали таємницю виготовлення знаряддя. Всі вони задовольняли різноманітні потреби людини, причому кожний оброблював свою грань. Лише художник — до речі, він вже не обмежувався однією рукою і малював людину цілком: пораненого юнака, знахарку, охоронця вогню, — не турбувався про повсякденні потреби. Він виражав людину як ціле.

(Далі буде).

І. ЛУЦЕНКО.

БУДИНОК КНИГИ ІНФОРМУЄ

Відділ «Мистецтво» пропонує підбірку портретів. «Портрети писателів». 12 портретів (М., «Изобразительное искусство», 1978). «Писатели народов СРСР». 32 портрети (К., «Мистецтво», 1980). «Письменники Радянської України». 47 портретів (К., «Мистецтво», 1976). «Писатели стран социали-

МАЙБУТНІМ ВЧИТЕЛЯМ

стического содружества». 22 портрети (К., «Мистецтво», 1981). «Великие естествоиспытатели». 32 портрети (М., «Изобразительное искусство», 1979). «Портреты выдающихся ученых — физиков и астроно-

мов». 24 портрети (М., «Изобразительное искусство», 1978).

«Портреты ученых-биологов». 21 портрет (М., «Изобразительное искусство», 1981).

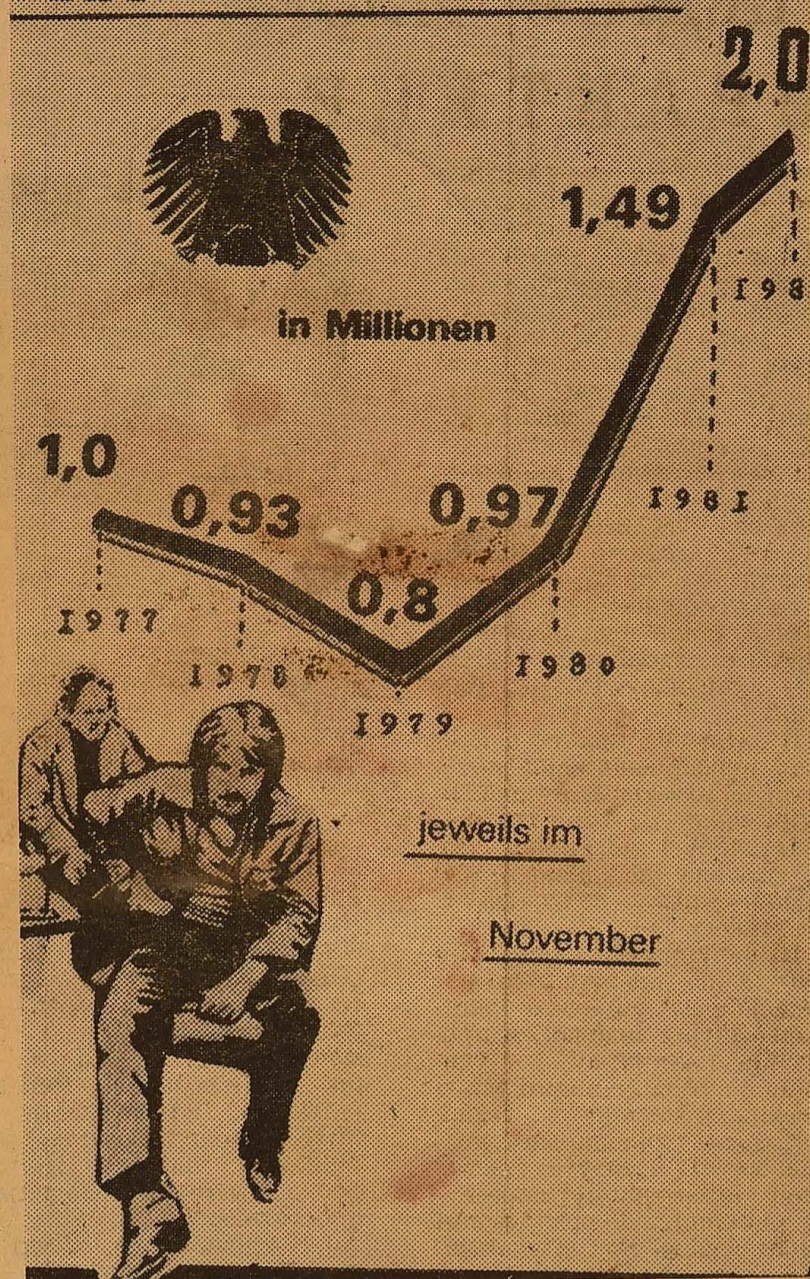
Комплекти супроводжуються текстом та біографічними справами.

Адреса Будинку книги: вул. Дерibasivська, 27.

Телефони: 22-74 50, 22-34-73.

ТАМ, ДЕ ПАНУЄ КАПІТАЛ

Arbeitslose in der BRD

Найвищий за останні десятиріччя рівень безробіття, що охопив всі галузі промисловості, характерний для нинішнього стану економіки ФРН. За даними Федерального управління з питань праці в Нюрнберзі, на кінець 1982 року число безробітних досягло 2000000 людей.

НА ЗНІМКУ: діаграма порівняльного росту незайнятості (в мільйонах) в жовтні 1977—1982 років.

(Фотохроніка ТАРС).

СПРАВИ І ПЛАНИ ПРОТИПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ

Забезпечення пожежної безпеки органічно входить в комплекс народногосподарських завдань. Ось чому успіх цієї роботи залежить від того, наскільки активно беруть в ній участь робітники, інженери, наукові співробітники та професорсько-викладацький персонал університетського колективу.

Виключно важливе значення в XI п'ятиріччі надається розвитку науки, прискоренню технічного прогресу в промисловості і сільському господарстві, в будівництві і на транспорті. Все це має безпосереднє відношення до протипожежного стану об'єктів ОДУ.

При нашому університеті створена протипожежно-технічна комісія — ПТК, яка разом з інструктором протипожежної профілактики університету дослідила ряд об'єктів щодо їх протипожежного стану; а на засіданні ПТК був затверджений план роботи і розподіл обов'язків її членів на 1983 рік.

Поряд з провідними членами груп ДПД відділів є також відділи інші — будівельна група з двома проаб'єктами ділянками тощо.

Між цими групами-коман-

дами раз на рік влаштовуються спортивні змагання, які показують рівень підготовки їх до виконання надзвичайно важливих заходів з протипожежної безпеки. Таке змагання пройшло напередодні Нового року в честь 60-річчя утворення СРСР. Воно показало, що ще не всі відділи відносяться до цієї справи досить серйозно. Це підтверджує і практика. Так, при ремонті історичного факультету прокладку електропроводки було зроблено наперекір відповідним інструкціям. А це могло б привести до дуже небажаних наслідків.

П. БАЛЄЄВ,
інструктор
з протипожежної
профілактики ОДУ.

Ректорат, партком, місцевком Одеського університету ім. І. І. Мечникова висловлюють глибоке співчуття завідувачу кафедри трудового, колективного і земельного права професору І. О. Середі у зв'язку з тяжкою втратою — смертю дружини Ольги Володимирівни.

Редактор В. НІКОЛАЄВ.

ПИШІТЬ НАМ:

270000, Одеса-центр, вул. П. Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ:

Одеса, вул. Радянської Армії, 24.

ДЗВОНІТЬ:

внутрішній 841 (з міста телефони: міський 23-84-13, 206-841).